

UITTREKSEL uit eenen Brief van
Dr. J. C. VAN HASSELT, aan
Prof. VAN SWINDEREN.

Tjuringe op Java, den 25sten Mei 1823.

Mijn laatste, in Februarij 1823 aan u afgezonden, een vervolg op dien van December 1822, zal, hoop ik u ter hand gekomen zijn. De twee gezegde brieven bevatten, voor zooverre zij wetenschappelijk waren, eene opgave onzer ontdekkingen in de Amphibien en Mollusken Java's. Wat sedert Februarij, door mij nog is waargenomen, zal u uit het onderstaande blijken.

Het groot getal Amphibien, u uit die brieven bekend, hetwelk zich onze Verzameling bevindt, laat wel niet veel meer te verwachten overig, echter is deze Klasse nog niet geheel en al uitgeput. Ik vond nog sedert dien tijd 1 *Sincus*, 1 *Rana* en 1 *Agama*, de schoonste van alle onze specien. De *Testudo squamata* Bontii, zoek ik te vergeefs; in iedere streek vraag ik naar dezelve, geef den naam op, dan niemand is deze naam of zoodanig dier bekend. Ik zou aan de existentie twijfelen, zoo niet Bontius zeide, dat hij dezelve levende gehad had.

Meer aanzienlijk, ja zelfs rijk, durf ik mijne ontdekkingen noemen in de Mollusken. Aan mijn opont-houd van eenige weken op Anjer, de bekende baai, welke bij het zeilen door de straat Sunda, den zeevarenden de laatste of eerste verkwikkingen verschaft, heb ik dezen grooten schat te danken.

De geheele baai, hoewel op eenigen afstand van den wal eene genoegzame diepte, zelfs voor de grootste schepen opleverende, is echter van rondom door koraalbanken als omzoomd. Op deze ging ik dagelijks gedurende de ebbe, als wanneer alleen men, halfijs wadende, deze dieren op den bodem der zee, zonder ondertedtiiken bereiken kan; op deze, zeg ik, ging ik dagelijks die menigte van voorwerpen verzamelen, waardoor bij eene gelukkige aankomst eenmaal het Neder-
landsch

landsch algemeen Museum in eenen toestand zal gebragt worden, dat hetzelfde in rijkdom, wat deze Dierklassen betreft, zich met het eerste Museum van Europa zal kunnen meten.

Ik zal u hier trachten, in een kort berigt, datgene bekend te maken, hetgeen van nabij door mij is onderzocht, beschreven en afgebeeld geworden.

Nudibranchen Cuv.

Uit twee der bekende genera dezer orde, heb ik eenige species gevonden.

Van het genus *Doris* Cuv. vond ik 7 species, waarvan drie tot Cuv. eerste afdeeling, *espèces à manteau ovale*, vier tot de tweede afdeeling *espèces à manteau presque aussi étroit, que le pied* behooren. Wat deze eerste afdeeling betreft, zoo zijn mij eenige, in het systema opgenomene species onbekend, als: alle van Muller, de *D. Argo* Bohadsch, de *D. Stellata* Bommé enz. Mijne tot deze afdeeling behorende species, zijn dus nog met deze te vergelijken; de door mij opgestelde namen zijn derhalve slechts als voorloopig te beschouwen en vorderen eene nadere revisie,

Sectio I Cuv.

Doris Javanica Mihi.

Satis vulgaris.

Corpore ovali, margine simplici undulato supra fusco nigro cinereoque marmorato et maculato, subtus vero albescente, brunneo maculato, praesertim infra et circum pedem. Limbo flavo marginato; dorso pustulis rotundis minutis rugoso. Truncis branchialibus 6 ramosis.

Long, post mortem 0, 1, 4 — 0, 3, 4.

Lat. ————— 0, 1, 2 — 0, 2, 6.

2. *D. Radiata* Mihi.

Tab. nostra.

Rara species.

Corpore suborbiculato, supra convexiusculo, subrugoso, fuscente nigro, albo maculato, punctato, et radiato; maculis 3 magnis albis serie longitudinali positis inter tentacula et branchias. Punctis albis et nigris mixtis per totum corpus dispersis; albis punctulo nigro centrali notatis; animalis margine albo radiato, radiis ramosis, branchiarum truncis 6, truncis et ramis

branchiarum nigris, pede vix mantelo longiore. Branchiis 6 lamellatis, apice bifidis marginibus dentatis.

Long. manteli 0, 0, $7\frac{1}{2}$; long ad pedes extremam, posteriorem partem 0, 0, $8\frac{1}{4}$; lat. manteli 0, 0, 2.

7. *D Sinuata* Mihi. Tab nostra.

Rarissima species.

Manteli margine 6 aut 7 sinuato; dorso medio carinato. Carina 3 cuspidata cuspidibus obtusis, posteriore branchiis antice obtegente, majore; pede mantelo longiore, obtusiusculo; antennis 2 satis longis, mantellum ad sinuum secundum perforantibus; colore viridi floro caeruleoque punctulato, ocellis caeruleis, cuique sinuo uno ocello opposito, infra pedem colore albo.

Long ad pedis apicem 0, 0, $8\frac{1}{2}$.

Peron zegt, dat Doris uit de opening nevens die des anus, eene eigene stof spint, welke in het door Cuvier beschrevene orgaan wordt afgescheiden; ik heb deze waarneming van Peron in geene der opgenoemde specien bevestigd gevonden; ook heb ik nooit gezien, dat deze het water, waarin ik dezelve levende bewaarde, eenige kleur mededeelden. De zwarte punten veler Mollusken heb ik bij geene dezer beschrevene specien gevonden.

De *Doris Cespitosa* Mihi vond ik juist in het oogenblik der eijerstorting: dezelve waren oranje gekleurd, en in eene gele lijm gehuld; zoodat de reeds uitgeworpene nog door deze lijm aan de nog niet uitgeworpene verbonden waren.

Van het 2de bekende genus, de *Eolidia* Cuv. vond ik bij de in mijnen vorigen u reeds genoemde *Leuconotus* Nob. nog 2 specien.

1. *Eolidia alba* Mihi. Tab. nostra.

Rara species.

Colore albo subincarnato, branchiis lamelliformibus planis, subasperis confertissimis per plurimis; lateralibus minoribus, medianis longioribus; antennis posterioribus 2 utrinque branchiis inclusis; antennis 4 subaequalibus, processibus ad oris angulos, nullis; punctis nigris nullis.

Long 0, 0, $7\frac{1}{2}$.

Ook deze species is met de reeds uit dit genus be-

branchiarum nigris, pede vix mantelo longiore. Branchiis 6 lamellatis, apice bifidis marginibus dentatis.

Long. manteli 0, 0, $7\frac{1}{2}$; long ad pedes extremam, posteriorem partem 0, 0, $8\frac{1}{4}$; lat. manteli 0, 0, 2.

7. *D Sinuata* Mihi. Tab nostra.

Rarissima species.

Manteli margine 6 aut 7 sinuato; dorso medio carinato. Carina 3 cuspidata cuspidibus obtusis, posteriore branchiis antice obtegente, majore; pede mantelo longiore, obtusiusculo; antennis 2 satis longis, mantellum ad sinuum secundum perforantibus; colore viridi flavo caeruleoque punctulato, ocellis caeruleis, cuique sinuo uno ocello opposito, infra pedem colore albo.

Long ad pedis apicem 0, 0, $8\frac{1}{2}$.

Peron zegt, dat Doris uit de opening nevens die des anus, eene eigene stof spint, welke in het door Cuvier beschrevene orgaan wordt afgescheiden; ik heb deze waarneming van Peron in geene der opgenoemde specien bevestigd gevonden; ook heb ik nooit gezien, dat deze het water, waarin ik dezelve levende bewaarde, eenige kleur mededeelden. De zwarte punten veler Mollusken heb ik bij geene dezer beschrevene specien gevonden.

De *Doris Cespitosa* Mihi vond ik juist in het oogenblik der eijerstorting: dezelve waren oranje gekleurd, en in eene gele lijm gehuld; zoodat de reeds uitgeworpene nog door deze lijm aan de nog niet uitgeworpene verbonden waren.

Van het 2de bekende genus, de *Eolidia* Cuv. vond ik bij de in mijnen vorigen u reeds genoemde *Leuconotus* Nob. nog 2 specien.

1. *Eolidia alba* Mihi. Tab. nostra.

Rara species.

Colore albo subincarnato, branchiis lamelliformibus planis, subasperis confertissimis per plurimis; lateralibus minoribus, medianis longioribus; antennis posterioribus 2 utrinque branchiis inclusis; antennis 4 subaequalibus, procesibus ad oris angulos, nullis; punctis nigris nullis.

Long 0, 0, $7\frac{1}{2}$.

Ook deze species is met de reeds uit dit genus be-

schrevene specien te vergelijken; de volgende daarentegen is nieuw en behoort tot het genus *Coralina* van Brug.

2. *Eolidia Macrobranchia* Mihi. Tab. nostra.

Vulgaris.

Corpore tenui, angusto, tenero, albo, aut subincarnato albo. Branchiis longis cylindraceis, series transversas formantibus 4; posterioribus confertis; omnibus inaequalibus, exterioribus minoribus; interioribus longioribus; antennis 4, posterioribus brevioribus; punctis nigris nullis; margine oris laterali crassiusculo; appendicibus vero ad angulos oris nullis, qui sunt Brug. speciebus.

Long. 0, 0, 7.

De Branchien bij *E Alba* Mihi, bevatten inwendig bloedvaten, welke eindelijk in de basis tot een algemeen vat te zamenloopen; dezelve bevatten eene doorzigtige vloeistof, waarin donkere ronde balletjes drijven. Uit dezen stam konde ik deze vloeistof voortdrukken in een vat, hetwelk in de midden des rugs liep en alle stammen dezer branchien opnam; de toestand des diers liet geen verder onderzoek toe; alleen zag ik nog, dat het ovarium groote witte kogeltjes bevatte, oneindig veel grooter, dan de kleine stippen in de vloeistof der branchien. Er blijft aan de beduiding dezer appendixes op de rugzijde des diers; wel geen twijfel overig; en de werking, die Cuv. aan dezelve toeschrijft, dezelve voor branchien verklarende, is naar mijn inzien aan geenen verderen twijfel onderworpen. Cuvier leverde echter in zijn voortreffelijk werk over den inwendigen bouw der Mollusken, niet de structuur der vaten in zijn genus *Eolidia* en het is dus waarschijnlijk, dat het gevoelen van Boyanus te vinden in de Isis 1820 H. 7. p. 418, zich ook tot dit genus uitstrekt. Gemelde Schrijver schijnt als van verre te twijfelen, of wel van al die organen, die in de rij der Mollusken als branchien zijn aangenomen, eene zoodanige werking zoude kunnen bewezen worden; welke twijfeling echter voor het genus *Eolidia* Cuv. wel niet zeer bestaan kan.

(Het Vervolg hierna.)

NIEUW.

dra zal de Heer GAUPP 'er een *fac simile* van in het licht geven.

GRONINGEN den 12den Januarij. Op den 1sten dezer heeft men hier uit Batavia het treurig berigt ontvangen, dat de Heer J. C. VAN HASSELT, Med. Doctor, sedert 1820, op last van het Nederlandsch Gouvernement, met wijlen den Heer KUHL, naar de Indische Bezittingen vertrokken; ten einde in het vak der Natuurlijke Historie ontdekkingen te doen, op den 8sten September te *Buitenzorg*, op Java, overleden is; — zeer groot is wederom dit verlies, voor het Vaderland en de Wetenschap, die hij met den onvermoeidsten ijver en geestdrift beoefende; met bewondering zag men dien hoopvollen jongeling het schitterend spoor van zijnen vriend- en lotgenoot, den onvergetelijken KUHLE, hem voor twee jaren door den dood ontrukkt, met eenen vasten tred volgen; groot waren de verwachtingen, welke men met regt van zulk eene roemvol begonnene loopbaan kon te gemoet zien; treurig staart men thans, helaas! op het graf, hetwelk de twee vrienden hereenigt.

UITTREKSEL uit eenen Brief van
Dr. J. C. VAN HASSELT, aan
Prof. VAN SWINDEREN.

Tjurings op Java, den 25sten Mei 1823.

(Vervolg van bladz. 24.)

'Er ontbreken mij zeker nog zeer vele genera der *Nudebranches* Cuv.; maar daarentegen heb ik ook eenige dieren gevonden, die wel tot de *Nudebranches* maar niet tot een der daaronder tot dus verre opgestelde genera kunnen gerekend worden; waarom ik dezelve als nieuwe genera heb opgesteld.

Plakobranchus Mihi. van slag *Lamella*.

Mantelo a pede non sejuncto, verum cum eo con-

nato atque simplicem laminam conformantibus; lateribus sese sursum flectentibus, atque hac ratione latus superius tegentibus, animali tranquille serpente; si vero animal irritetur, retrahitur caput at saepe deorsum versus flectuntur dicta latera; quo facto denudatur latus superius, lamellis tenerrimis, confertis, longitudinalibus, simplicibus, antice ex centro communi provenientes, tectum. Superficies illa unicum est organon respiratorium; centro illo tumido, continente cor cum intestinis quibusdam, atque ad ejus latus dextrum 2. aperturas, anteriorem ovarii; posteriorem intestini.

Capite a lateralibus sejuncto, antice rotundato, ad latera 2 cornuto, cornubus subtus late fulcatis, potius concavis; oculis in medio capite minutissimis 2, approximatis retractilibus, ore infero ad latera 2 lamellato, lamellis acutiusculis tentaculi-formibus. Hermaphrodita procreatio, apertura masculina aut potius penis in basi cornu dextri.

1. *P. ocellatus* Mihi.

Tab. nostra.

Vulgaris.

Superficie inferiore laterum, sursum versus inflexa, uti et capite olivaceis, serie ocellorum marginatis; ocellis nigro annulatis; reliqua ejus superficiei parte albo ocellata; ocellarum centro nigro 1 punctato superficiei respiratoria lamellis viridibus tecta.

Long. 0, 11

De Anatomie van dit geslacht toonde mij eene mond-opening zonder eenige slurf, eenen zeer korten en wijden tubus als darmkanaal, hetwelk zich niet verder, dan van de mond tot aan den rechterzijde van die excentrische aanzwelling uitstrekt en daar in eenen anus superus eindigt.

Het *ovarium* is zeer uitgebreid, en bevat eene groote hoeveelheid eijeren van verschillende diameter, waarvan de voorst gelegene de grootste zijn. Zij liggen terstond onder de branchiaalvlakte en derzelve buizen concentreren zich aan de excentrische aanzwelling in eenen ductus, die boven alle ingewanden gelegen is, uitge-

C 2

ZON.

zonderd het *intestinum*, en zich voor dit laatste op de rechterzijde opent.

De *Penis* is een procesfus, die voor in een blaauwachtig knopje eindigt; dezelve is besloten in een kanaal, hetgeen aan de rechterzijde een voortzetsel is dier stelf, welke onder de *cornua lateralia* gevonden wordt; een zeer fijn vat (*vas deferens*) loopt in dezelve uit en verbreidt zich aan de andere zijde in den *Testikel*.

De *Testis*, eene langwerpige klier, aan de rechterzijde der excentrische aanzwelling gelegen.

Het hart, een rond rood-bruin ligchaamtje in de linkerzijde der excentrische aanzwelling.

De *Branchien*. Offchoon ook de zijden naar boven tot elkander omgeslagen zijn, zoo zijn toch de branchien steeds aan het water geheel en al blootgesteld; want door dit omslaan wordt op den rug des diers, als het ware een kanaal gevormd, waarvan de wanden inwendig door de branchien bekleed zijn; deze branchien zijn zeer fijne lamellen, die van voren uit een excentrisch punt uitloopen en zich in den uitwendigen rand verliezen. Wanneer deze vlakke aan de lucht is blootgesteld, geeft dezelve eene witte slijm, aan welke ik echter niets scherps heb kunnen waarnemen.

Dezelfde uitgebreide vlakke, welke boven door de branchien bedekt is, wordt inwendig grootendeels door de eijerstokken ingenomen.

Een tweede genus hetwelk ik gemeend heb, te moeten opstellen is:

Abrancha Mihi.

Corpore ovali lammelliformi, plana, simplici, dorso convexiusculo; disjunctione mantelum inter et pedem nulla, nec corpus inter et caput; ore infero; punctis nigris ad corporis partem anticam eodem loco combinatis, nec ex duobus, verum ex pluribus punctulis nigris minutissimis constitutis. Tentaculis nullis; animali tranquille vero sese movente, margo anterioris corporis partis, aut capitis plicas format a elevatas bre-

breves, pro tentaculis inservientes. Brachia nullis, nec ullis cutis processibus.

1. *A. glaucoleucus* M.

Tab. nostra.

Rara species.

Corpore glabro colore albo, margine et stria dorsali simplici coerulea.

Long. 0, 0, 8½.

Ik vond op eene Koraalbank in de Peperbaai van deze species maar een enkel individu, welks kleinheid mij het onderzoek der uitmonding aller inwendige organen niet toefiet. Het volgende zijn de resultaten van mijn gedaan onderzoek.

Eene eenvoudige platte ovale Lamina, die zich op de onderste vlakte voortbeweegt, ter lengte van 8 lijnen, ziedaar het geheele uitwendig dier; aan het voorste deel maakt nu de rand twee kleine opstaande plooijen, die als Tentacula dienen en door eene golvende beweging der onderste vlakte bewerkt deze lamel hare plaatsbeweging. Het dier leeft onder het water; kan zich echter ook met den voet aan de oppervlakte van het water vasthouden en aldus omgekeerd zich voortbewegen.

De dunheid van het dier, daar hetzelfde half doorzigtig is, is ongetwijfeld de oorzaak van het ontbreken der kieuwen, wijl door deze fijnheid, bijna in alle deelen, de bloedmasa aan de zuivering der lucht is blootgesteld, waardoor eene eigene bewerktuiging onnoodig werd.

Een derde Geslacht in deze orde door mij opgesteld is.

Dermatobranchus Mihi

Capite plano semicirculari ore subinfero; tentaculis supra caput perpendicularibus, inter caput mantelumque brevibus approximatis retractilibus, tamen vero tentacula non plane possunt inverti, punctis nigris nullis. Pede latiusculo a mantelo valde sejuncto. Mantelo tenero flexibili, antice latiore, rotundato, postice angusto acuto; lateribus ad dorsum facile sese inflectenti-

tibus; superficie superiore aut striis aut pustulis elongatis rugosa, respiratoria; latere dextro inter pedem et mantelum 3 sunt ostia, primum genitale pone caput, (an utriusque sexus;) secundum ani est apertura, tertium organi secretorii, generatio Hermaphrodita.

1. *D. Striatus* Mihi. Tab. nostra.

Vulgaris.

Coloribus valde variegatis, nigro flavo et fusco variis; dorso mucoso sulcata; sulcis simplicibus, longitudinalibus, rectis, paralelis; capite et pedis margine flavo; tentaculis apice nigris; mantelo antice emarginato.

Long. manteli 0,011; Latitud. manteli 0,03.
Longit. corporis 0,1

2. *D. pustulosus* Mihi. Tab. nostra.

Rarior.
Dorso ex flavo violaceo et nigro vario marmorato, pustulis subterialibus tecto, tentaculis sub capitatis nigrescentibus, centro albo unipunctato.

Long. manteli 0,15. Lat. manteli 0,04.
Long. corporis 0,12.

3. *D. Gonatophorus* Mihi. Tab. nostra.

Rara.
Dorso ejusdem fere coloris, pustulis vero nullis sulci oblique transversis paralelis ab utroque latere in lineam dorsalem medianam antrorsum confluentibus, adeoque ad lineam eam tantos angulos formantibus, quanti sulci inveniuntur, margine valde undulato.

Long. manteli, 0,13; long. corporis 0,14;
Lat. manteli 0,04.

Het hart ligt terstond onder den mantel in het midden van den rug, iets meer naar voren. De sinus is achter den ventrikel geplaatst; voorts loopt de ventrikel in eenen aorten-stam uit, die terstond daarna zich in 2 takken deelt; onder en achter denzelven is het ovarium geplaatst; achter het ovarium ten deele hetzelfde insluitend, en het geheele achterste gedeelte van het dier innemend, is een orgaan geplaatst, hetwelk uit groote cellen zamengesteld is en daarom door mij als de long in den beginne is aangezien; eene langdurige waarneming echter, van het levende dier heeft mij nooit getoond, dat het

hetzelve, hetwelk alsdan de *Onkeltien* *Burch* op zijde zouden treden, eenige poging deed om lucht in te ademen of de monding van dit orgaan te ontsluiten: ik zag daarentegen, dat hetzelve, in spiritus geworpen, denzelven eene kleur mededeelde en besluit daartuit, dat het eene afscheidings orgaan is: de monding van hetzelve is aan het voorste deel van het orgaan geplaatst, is echter de achterste der aan de rechterzijde tusfchen mantel en voet bevindende openingen. Aan de rechter zijde in het voorste gedeelte des diers, het voorste deel van het ovarium beroerend, ligt de testikel; dezelve loopt uit in een dun *vas deferens*, hetwelk, langzaam dikker wordende, eindelijk door de eerste monding der rechterzijde zich uitstort. Aan het uiteinde van dit vas zijn twee met elkander anostomoserende processus, die bij de voortteling waarschijnlijk dienstig zijn. De monding van het ovarium heb ik nog niet gezien; zou misschien dezelve even als bij *Doris*, zoo nabij de opening der genitalia masculina geplaatst zijn, dat de kleinheid en teederheid der dieren dezelve niet wel onderscheiden laat?

Tusfchen de opening van het *vas deferens*, en die van het afscheidend orgaan echter nader bij dit laatste is de opening van den anus; het darmkanaal fchijnt niet meer dan eene kleine buiging te maken en ontstaat uit de onderste vlakke van eene driehoekige, met eene smalle hoornplaat voorziene *gastier*, aan het einde der maag geplaatst. Aan het voorste deel van het darmkanaal is eene afscheidende klier zeer vast aan hetzelve gelegen als hepar dienende.

(Vervolg en Slot in het eerstvolgend No.)

B E R I C H T

aan de Inteekenaren op de tweede uitgaaf der

DESCRIPTION DE L'EGYPTE.

Er heeft, ten opzichte van de tweede uitgaaf der *Description de l'Egypte*, bij *P u n c k o u c k e*, te Parijs in 25
C 4 Dec

UITREKSEL uit eenen Brief van
Dr. J. C. VAN HASSELT, aan
Prof. VAN SWINDEREN.

Tjuringe op Java, den 25sten Mei 1823.

(Vervolg en Slot van bladz. 39.)

Van de *Inferobranches* Cuv. heb ik twee nieuwe *Phyllidien* Cuv. gevonden.

1. *Phyllidia verrucosa* Mihi. *Tabula nostra.*

Rara species.

Corpore ovali; colore viridi nigro irregulariter fulcato, supra plagis viridibus; iis fulcis circumscriptis; punctis nigris nullis.

Long. 0,11. Lat. 0,07.

2. *Ph. nigra* Mihi. *Tab. nostra.*

Rara species.

Corpore longiore, ovali, colore nigro subviolescente, pede et latere infero coeruleo-nigrescente; pede rugoso, margine ad rostrum fisso. Tentaculis inferioribus non extra mantelum exertis; ore non rostrato, punctis nigris nullis uti in *Doribus*.

Long. 0, 111; Lat. 0, 09.

Van de *Tectibranches* Cuv., vond ik bij de reeds in mijnen vorigen genoteerde *bulla* twee andere soorten.

De *Dolabella Rumphii* Cuv. *Tab. nostra.*

Rara species.

Ook in de Peperbaai op eene Koraalbank.

De plaat van *Rumphius* is nauw kenbaar en het is meer op gissing, gegrond op omstandigheden, dan op bewijsgronden, dat ik mijne gevondene species voor de *Rumphische* verklare.

De *Appendices cutanei*, die bij *R.* niet dan wratten voorstellen, zijn lange, met takke bezette spitse voortzetsels der huid; dezelve verkorten en verlengen zich, zijn zeer gevoelig en dienen dus als zoovele tentacula.

De

De scheur van den rug bevat inwendig eene kalkschaal en heeft voor en achter eene soort van tubusvormige opening, waardoor het water ingezogen en met kracht wederom uitgestooten wordt. Uit de achterste opening vloeit te gelijk eene violetkleurige vloeistof uit; eene eigenschap, door Perron, bij zijne Dolabellen niet waargenomen. De oogen of zwarte punten zijn duidelijk zichtbaar aan weerszijden, tuschen de twee tentakelen.

De vorm is volkomen gelijk aan eenen conus, met eene eenigzins schuinsche basis; de kop des diers maakt de punt uit.

Long. 0,69; Lat. 0,38 ad basin. — 0,07 inter cornua anteriora.

De tweede species der *Tectibranches* Cuv. is eene nieuwe *Bullaea* Lamarck.

Bullaea alba Mihi.

Tab. nostra

Rarissima species.

Omni colore albo, capite valde lato, plano, subflavescente, toto reliquo animali subaequali; tentaculis nullis, aut potius latam illam capitis superficiem formantibus, punctis nigris nullis. Testa Calcareo, maculis rubrofuscis picta.

Long. 0,23; Lat. 0,11.

Tot mijn vorig berigt, hetwelk hoofdzakelijk de *Pulmonées* betrof, kan ik nog toevoegen, 1. dat ik op het eiland *Dwars in den weg*, in de straat Sunda, nog eene nieuwe *Helix* gevonden heb, eene species, welke ik op Java zelve nooit zag; 2. dat ik aan den voet van den berg *Karang*, in het N. Westelijk deel van Bantam, nog drie nieuwe species heb ontdekt, behoorende tot ons genus *Regestoma*; — en 3., dat ik ook op Java en wel op de waterplanten, die het binnenlandsche Meer, aan den N. Westelijken voet van gemelden *Karang* bedekken, eene *Succinea* gevonden heb, zoodat ook dit Genus thans Java met Europa gemeen heeft.

Ik bemerk bij het einde dezer opgave mijner ontdekkingen in de Mollusken, dat mijn schrijven reeds zoo uitgebreid is geworden, dat het geschikter zal zijn, mijne ontdekkingen in verscheidene Genera der Polypen, Acteneen en Radiaten tot eenen volgenden uitteltellen.

D 4

Aan